

บทที่ ๔ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อศึกษาปัญหา ความต้องการจำเป็นและแนวทางการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุ กรณีศึกษา ตำบลปากแคว อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย

๑. ผลการศึกษาปัญหาการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุ กรณีศึกษา ตำบลปากแคว อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย

ในการวิจัยในครั้งนี้มุ่งศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเป็นการศึกษาเพื่อกำหนดเป็นกรอบแนวคิดเบื้องต้นในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินศึกษา สํารวจและวิเคราะห์ เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และลงพื้นที่ในการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุ กรณีศึกษา ตำบลปากแคว อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย

๑) ผลการศึกษาปัญหาการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุ กรณีศึกษา ตำบลปากแคว อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย จากการได้ดำเนินศึกษา สํารวจและวิเคราะห์ เอกสาร แนวคิด ทฤษฎีจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า สถาบันหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการดูแลผู้สูงอายุมากที่สุดก็คือ ครอบครัวของผู้สูงอายุเอง ซึ่งจากตัวเลขผู้สูงอายุที่จำเป็นต้องพึ่งพาคนดูแลนั้นมีจำนวนไม่น้อยทำให้เห็นได้ว่าจำนวนผู้สูงอายุที่เพิ่มขึ้นทำให้ความต้องการพึ่งพาเพิ่มสูงขึ้นตามไปด้วย ซึ่งการพึ่งพาของผู้สูงอายุที่คนในครอบครัวควรจะต้องทราบนั้นจะเป็นในส่วนของ การดูแลในเรื่องของอาหาร การดูแลผู้สูงอายุ ด้านการเคลื่อนไหวร่างกายและการออกกำลังกาย การดูแลเรื่องการขับถ่าย การดูแลเพื่อป้องกันอุบัติเหตุในบ้าน การดูแลด้านการติดเชื้อและโรคประจำตัว การดูแลผู้สูงอายุด้านสุขภาพจิต และการดูแลผู้สูงอายุด้านสิ่งแวดล้อม

๒) ผลการศึกษาสภาพปัญหาการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุ กรณีศึกษา ตำบลปากแคว อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย และจากการลงพื้นที่ในการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหาการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุ กรณีศึกษา ตำบลปากแคว อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย โดยการสอบถามจากผู้นำชุมชน พบว่า กลุ่มผู้สูงอายุในตำบลปากแคว มีความต้องการการดูแล ตามภาวะสังคมในปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลง ไปโครงสร้างของครอบครัวเป็นครอบครัวเดี่ยวมากขึ้น การเปลี่ยนแปลงอาชีพด้านการเกษตรไปสู่อุตสาหกรรม มีการขยายตัวของเขตเมืองทำให้วิถีชีวิตเปลี่ยนแปลง ในขณะเดียวกันผู้สูงอายุที่อยู่ในครอบครัวที่มีญาติหรือคนดูแลแต่ก็ได้รับการดูแลที่ไม่เหมาะสมกับสภาพร่างกายและจิตใจของผู้สูงอายุเนื่องจากขาดความรู้ ความเข้าใจในการดูแลผู้สูงอายุ

๓) ผลการศึกษาสภาพปัญหาการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุ กรณีศึกษา ตำบลปากแคว อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย โดยการสอบถามจากผู้สูงอายุเกี่ยวกับสภาพปัญหาการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุ กรณีศึกษา ตำบลปากแคว อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย พบว่า กลุ่มผู้สูงอายุในตำบลปากแคว มีปัญหาต่าง ๆ ดังนี้ ๑) ด้านการดูแลเกี่ยวกับบุคคลที่พึ่งพาและดูแลอย่างใกล้ชิด ๒) ด้านการดูแลเกี่ยวกับอาหาร ๓) ด้านการดูแลเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวร่างกายและการออกกำลังกาย ๔) ด้านการดูแลเกี่ยวกับการขับถ่าย ๕) ด้านการดูแลเกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุในบ้าน ๖) ด้านการดูแล

เกี่ยวกับการติดเชื้อและโรคประจำตัว ๗) ด้านการดูแลเกี่ยวกับสุขภาพจิตใจ ๘) ด้านการดูแลเกี่ยวกับสภาพและสิ่งแวดล้อม ๙) ด้านการดูแลเกี่ยวกับการจัดอบรมให้ความรู้ ความเข้าใจในการดูแลผู้สูงอายุ แก่ญาติหรือคนดูแล ๑๐) ด้านการดูแลเกี่ยวกับการจัดให้มีสวัสดิการให้ผู้สูงอายุที่เป็นผู้ป่วยติดเตียง ๑๑) ด้านการดูแลเกี่ยวกับการจัดให้มีสวัสดิการให้แก่อาสาสมัครที่ไปเฝ้าดูแลและบริบาลผู้สูงอายุ ๑๒) ด้านการดูแลเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมไม่สอดคล้องกับอายุในแต่ละช่วงของผู้สูงอายุ ๑๓) ด้านการดูแลเกี่ยวกับการฝึกอบรมทักษะทางวิชาชีพให้กับอาสาสมัครที่ไปเฝ้าดูแลและบริบาลผู้สูงอายุ ๑๔) ด้านการดูแลเกี่ยวกับครอบครัวและลูกหลานขาดความตระหนักจิตสำนึกในการดูแลผู้สูงอายุ ๑๕) ด้านการดูแลเกี่ยวกับการจัดฝึกอบรมให้ความรู้แก่ผู้สูงอายุก่อนจะให้สิ่งของมาสร้างอาชีพ

๒. ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุ กรณีศึกษา ตำบลปากแคว อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย เป็นการศึกษาแนวคิดของผู้สูงอายุเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุ กรณีศึกษา ตำบลปากแคว อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย พบว่า

จากการสอบถามความต้องการในการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุ พบว่า ผู้สูงอายุมีความต้องการในการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.76, S.D. = 0.09$)

และจากการสอบถามความจำเป็นในการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุใน พบว่า ผู้สูงอายุมีความจำเป็นในการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.41, S.D. = 0.19$)

จากผลการศึกษาดังกล่าวมีรายละเอียดดังตาราง ๑-๔ ดังนี้

ตาราง ๑ แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการจำเป็นการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุ

กรณีศึกษา ตำบลปากแคว อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย ด้านเจตคติ / ความรู้สึก

ข้อ	ความต้องการจำเป็นการดำรงชีวิต	ความต้องการ (n=๑๐๐)			ความจำเป็น (n=๑๐๐)		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
ด้านเจตคติ / ความรู้สึก							
๑	มีความสุขใจกับการร่วมทำกิจกรรมกับครอบครัว	๔.๒๓	๐.๔๕	มาก	๓.๕๐	๐.๕๐	มาก
๒	การให้คนในครอบครัวมีเวลาอยู่ด้วยกันพร้อมหน้าพร้อมตา	๔.๕๐	๐.๕๐	มากที่สุด	๓.๙๔	๐.๒๔	มาก
๓	การให้บุตร/หลาน กลับมาเยี่ยมเยียนในวันหยุดหรือในช่วงเทศกาลเสมอ	๔.๒๗	๐.๕๕	มาก	๓.๗๘	๐.๔๒	มาก
๔	สนใจและชอบติดตามข่าวสารบ้านเมืองจากสื่อประเภทวิทยุโทรทัศน์	๔.๔๐	๐.๖๔	มาก	๓.๖๖	๐.๔๘	มาก
๕	การใช้โทรศัพท์มือถือเป็นสิ่งจำเป็น	๔.๔๑	๐.๕๑	มาก	๑.๗๒	๐.๔๙	น้อย

ตาราง ๑ (ต่อ)

ข้อ	ความต้องการจำเป็นในการดำรงชีวิต	ความต้องการ (n=๑๐๐)			ความจำเป็น (n=๑๐๐)		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
๖	มีความสำเร็จหรือความภาคภูมิใจ ของฉันทือ ความสำเร็จของรัก ลูกหลาน	๔.๕๓	๐.๕๐	มาก ที่สุด	๓.๕๖	๐.๕๐	มาก
๗	มีความมั่นใจในตนเอง และจะทำใน สิ่งที่ฉันเห็นว่าถูกต้องโดยไม่สนใจ คำพูดของใคร	๔.๓๘	๐.๔๙	มาก	๓.๖๐	๐.๔๙	มาก
๘	รู้สึกว่าการมีชีวิตอยู่จนถึงทุกวันนี้ อย่างเป็นเรื่องที่น่ายินดียิ่ง	๔.๓๗	๐.๖๓	มาก	๓.๗๘	๐.๔๒	มาก
๙	มีการเตรียมรับวัยชราและพร้อม เผชิญกับปัญหาต่าง ๆ ที่จะมาถึง ตลอดเวลา	๔.๔๐	๐.๕๗	มาก	๓.๓๔	๐.๔๘	ปาน กลาง
๑๐	ผู้สูงอายุควรได้รับการดูแลเอาใจใส่ เป็นอย่างดีที่สุดจากครอบครัว	๔.๓๙	๐.๖๓	มาก	๓.๕๐	๐.๕๐	มาก
๑๑	มีการส่งเสริมบุคคลรอบข้างให้เห็น คุณค่า ยกย่อง นับถือผู้สูงอายุและ ดูแลท่าน	๔.๓๘	๐.๔๙	มาก	๓.๑๖	๐.๓๗	ปาน กลาง
	รวมเฉลี่ย	๔.๓๙	๐.๒๐	มาก	๓.๔๑	๐.๐๘	ปาน กลาง

จากตาราง ๑ จากการสอบถามความต้องการในการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุในด้านเจตคติ / ความรู้สึก พบว่า ผู้สูงอายุมีความต้องการในการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=๔.๓๙, S.D.=๐.๒๐$)

และจากการสอบถามความจำเป็นในการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุในด้านเจตคติ / ความรู้สึก พบว่า ผู้สูงอายุมีความจำเป็นในการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=๓.๔๑, S.D.=๐.๐๘$)

ตาราง ๒ แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการจำเป็นการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุ
กรณีศึกษา ตำบลปากแคว อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย
ด้านการปฏิบัติตน/พฤติกรรมที่ปฏิบัติ

ข้อ	ความต้องการจำเป็นการดำรงชีวิต	ความต้องการ (n=๑๐๐)			ความจำเป็น (n=๑๐๐)		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
ด้านการปฏิบัติตน/พฤติกรรมที่ปฏิบัติ							
๑	มีงานอดิเรกคือ การทำงานบ้านเล็กๆ น้อย ๆ หรืองานฝีมือหรืองานช่างต่าง ๆ	๔.๐๐	๐.๐๐	มาก	๓.๒๑	๐.๔๑	ปานกลาง
๒	มีความต้องการดูแลลูก หลานเป็นประจำ	๓.๑๖	๐.๓๗	ปานกลาง	๓.๙๒	๐.๒๗	มาก
๓	มีการใช้เวลาพักผ่อนส่วนใหญที่บ้าน	๓.๒๕	๐.๔๔	ปานกลาง	๓.๔๐	๐.๔๙	ปานกลาง
๔	การดื่มสุราช่วยให้มีความสุขในงานต่าง ๆ	๑.๔๑	๐.๔๙	น้อยที่สุด	๒.๙๒	๑.๓๓	ปานกลาง
๕	การสูบบุหรี่เพื่อคลายเครียดเสมอ	๑.๖๐	๐.๔๙	น้อย	๓.๐๘	๑.๔๓	ปานกลาง
๖	การเล่นหอย แซร์ เป็นเรื่องปกติของฉันทัน	๑.๗๖	๐.๔๓	น้อย	๒.๗๓	๑.๒๕	ปานกลาง
๗	ไปพบแพทย์หรือใช้บริการการแพทย์เป็นประจำ ไม่ว่าจะเจ็บป่วยหรือไม่ก็ตาม เพื่อดูแลสุขภาพให้ดี	๔.๒๔	๐.๔๓	มาก	๓.๙๔	๐.๖๘	มาก
๘	ออกกำลังกายเล่นกีฬา เป็นสิ่งที่ควรทำเป็นประจำ	๔.๐๐	๐.๐๐	มาก	๓.๗๓	๐.๔๕	มาก
๘	การอยู่บ้านมากกว่าออกไปไหน	๓.๔๑	๐.๔๙	ปานกลาง	๓.๑๓	๐.๗๗	ปานกลาง
๙	การบริโภคอาหารโดยคำนึงถึงประโยชน์ และคุณค่าทางโภชนาการเสมอ	๔.๐๐	๐.๐๐	มาก	๓.๙๓	๐.๖๙	มาก
๑๐	มีงานอดิเรกคือการทำงานบ้านเล็ก ๆ น้อย ๆ หรืองานฝีมือหรืองานช่างต่าง ๆ	๔.๐๐	๐.๐๐	มาก	๓.๒๑	๐.๔๑	ปานกลาง
	รวมเฉลี่ย	๓.๐๙	๐.๒๒	ปานกลาง	๓.๔๐	๐.๕๗	ปานกลาง

จากตาราง ๒ จากการสอบถามความต้องการในการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุในด้านการปฏิบัติตน/พฤติกรรมที่ปฏิบัติ พบว่า ผู้สูงอายุมีความต้องการในการดำรงชีวิตอย่างมีความสุขตามบริบทของผู้สูงอายุ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.09, S.D.=0.22$)

และจากการสอบถามความจำเป็นในการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุในด้านการปฏิบัติตน/พฤติกรรมที่ปฏิบัติ พบว่า ผู้สูงอายุมีความจำเป็นในการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.40, S.D.=0.57$)

ตาราง ๓ แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการจำเป็นในการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุ วิทยาลัยฯ ตำบลปากแคว อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย ด้านความร่วมมือกับชุมชน

ข้อ	ความต้องการจำเป็นในการดำรงชีวิต	ความต้องการ (n=100)			ความจำเป็น (n=100)		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
ด้านความร่วมมือกับชุมชน							
๑	เป็นสมาชิกที่เกี่ยวข้องกับสันตนาการหรือการพักผ่อนต่างๆ เช่น ชมรมผู้สูงอายุ ชมรมที่เกี่ยวข้องกับอาชีพ	3.71	0.46	มาก	3.00	0.00	ปานกลาง
๒	มีส่วนร่วมทำงานให้กับชุมชนที่อาศัยอยู่	3.33	0.47	ปานกลาง	3.63	0.49	มาก
๓	มีส่วนร่วมงานหรือกิจกรรมของชุมชนเสมอ เช่น งานศพ	3.75	0.44	มาก	3.85	0.36	มาก
๔	มีส่วนร่วมงานประเพณีต่างๆ ของชุมชนเสมอ	3.63	0.49	มาก	3.48	0.50	ปานกลาง
๕	สามารถถ่ายทอดประสบการณ์และใช้ความรู้ที่เป็นประโยชน์แก่เยาวชนและสังคมได้	3.32	0.47	ปานกลาง	3.15	0.36	ปานกลาง
๖	มีส่วนร่วมในงานกิจกรรมของสังคมหรือส่วนรวม เช่น นัดพบศิษย์เก่า เป็นต้น	3.86	0.35	มาก	3.37	0.49	ปานกลาง
	รวมเฉลี่ย	3.60	0.45	มาก	3.41	0.08	ปานกลาง

จากตาราง ๓ จากการสอบถามความต้องการในการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุในด้านความร่วมมือกับชุมชน พบว่า ผู้สูงอายุมีความต้องการในการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=๓.๖๐, S.D.=๐.๑๕$)

และจากการสอบถามความจำเป็นในการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุในด้านความร่วมมือกับชุมชน พบว่า ผู้สูงอายุมีความจำเป็นในการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=๓.๔๑, S.D.=๐.๐๘$)

ตาราง ๔ แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการจำเป็นในการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุ วิทยาลัยฯ ตำบลปากแคว อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย ด้านเศรษฐกิจ/รายได้

ข้อ	ความต้องการจำเป็นในการดำรงชีวิต	ความต้องการ (n=๑๐๐)			ความจำเป็น (n=๑๐๐)		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
เศรษฐกิจ/รายได้							
๑	มีงานพิเศษหรืองานเสริมอยู่บ้าง แม้ว่าจะไม่ใช่งานหลักของฉันที่ทำ เป็นประจำ	๓.๖๗	๐.๔๗	มาก	๓.๔๒	๐.๕๐	ปาน กลาง
๒	มีค่าใช้จ่ายเงินเพื่อเลี้ยงดู รัก ลูกหลาน	๔.๓๓	๐.๔๗	มาก	๓.๕๖	๐.๕๐	มาก
๓	มีการวางแผนจัดสรรการใช้จ่ายเงิน ของฉันในอนาคตอย่างระมัดระวัง	๔.๐๑	๐.๕๘	มาก	๓.๒๙	๐.๔๖	ปาน กลาง
	รวมเฉลี่ย	๔.๐๐	๐.๒๗	มาก	๓.๔๒	๐.๒๔	ปาน กลาง

จากตาราง ๔ จากการสอบถามความต้องการในการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุในด้านเศรษฐกิจ/รายได้ พบว่า ผู้สูงอายุมีความต้องการในการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=๔.๐๐, S.D.=๐.๒๗$)

และจากการสอบถามความจำเป็นในการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุในด้านเศรษฐกิจ/รายได้ พบว่า ผู้สูงอายุมีความจำเป็นในการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=๓.๔๒, S.D.=๐.๒๔$)

๓. ผลการศึกษาแนวทางการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุ กรณีศึกษา ตำบลปากแคว อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย โดยมุ่งศึกษาแนวทางการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุ กรณีศึกษา ตำบลปากแคว อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย จากผู้สูงอายุจำนวน ๒๐ คน พบว่า ผู้สูงอายุมีข้อเสนอแนะทางในการส่งเสริมและดูแลการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุ ๑) จัดเป็นชมรมผู้สูงอายุให้เกิดความเข้มแข็ง ๒) เน้นการจัดกิจกรรมเชิงศาสนา ๓) เน้นกิจกรรมสัมพันธ์เพื่อสร้างและส่งเสริมให้ผู้สูงอายุได้พบปะเข้าสังเคราะห์กับกลุ่มผู้สูงอายุ ๔) เน้นกิจกรรมที่ลดภาวะการฉีกเข่าเพื่อส่งเสริมให้ร่างกายให้สมบูรณ์แข็งแรง ๕) หาวิธีการเชิญชวนให้ผู้สูงอายุเข้าร่วมกิจกรรมจิตอาสาเพื่อพัฒนาชุมชนเพื่อสร้างประโยชน์ให้แก่ชุมชน ๕) ให้มีการจัดตั้งโรงเรียนผู้สูงอายุและมีการจัดกิจกรรมในแต่ละเดือนที่มีความหลากหลายและไม่จำกัดจำนวนของผู้สูงอายุ ๖) จัดสวัสดิการให้ผู้ป่วย ให้ความรู้การดูแลผู้ป่วยและอาสาสมัครในหมู่บ้าน ๗) จัดกิจกรรมให้ผู้สูงอายุให้เต็มที่ ๘) จัดหาอาชีพให้อาสาสมัครในหมู่บ้านที่เฝ้าดูแลผู้สูงอายุ ๙) ดูแลเรื่องสุขภาพจิตให้แก่อาสาสมัครในหมู่บ้านที่เฝ้าดูแลผู้สูงอายุ ๑๐) สร้างความตระหนักให้กับครอบครัวและสร้างจิตสำนึกให้กับลูกหลานให้ความร่วมมือในการดูแลผู้สูงอายุ ๑๑) ให้ความรู้ก่อนจะให้สิ่งของมาสร้างอาชีพ เช่นวิธีการเลี้ยงไก่ ๑๒) จัดเครื่องมือทางการแพทย์ต้องให้ได้มาตรฐาน **ทั้งนี้** สิ่งที่กลุ่มผู้สูงอายุอยากให้ดำเนินการอย่างเร่งด่วน ๓ ประการ ได้แก่ อันดับ ๑ การจัดกิจกรรมให้ความรู้การดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุ อันดับ ๒ การส่งเสริมการหารายได้เสริม และอันดับ ๓ การจัดกิจกรรมสนันทนาการ การพัฒนาทักษะชีวิตในการดูแลสุขภาพและการดูแลผู้สูงอายุ